Verslag excursies van de sectie naar de Strabrechtse Heide 13-4 en 3-8 en Plateaux 3-8-2002

Jap Smits

Inleiding

Dat 2002 weer eens een jaar was met een overschot aan neerslag mocht duidelijk zijn. De Strabrechtse Heide, die we dit jaar als excursiegebied hadden uitgekozen, liet zich op de excursiedagen niet van zijn beste kant zien. Als beheerder van het 1500 ha grote heidegebied, denk ik dan aan die dagen dat de zon de gehele dag staat te branden en de heide zich laat spiegelen in de lucht. Zodat het in de zandverstuiving niet is uit te houden van de hitte en er een dichte laag van insecten boven de heide hangt. Niets van dit alles. Op de eerste excursie van 13 april was het zwaar bewolkt en de temperatuur steeg nauwelijks boven de 10° C.
De tweede excursie op 3 augustus begon al niet veel beter. Terwijl de eerste deelnemers arriveerden viel de regen met bakken uit de lucht. Het aantal deelnemers aan beide excursies was daardoor ook beperkt.

Zaterdag 13 april
Deelnemers: Wijnand Heitmans, Pim Kuijken, Jan Smit en Jap Smits

Na de ontvangst op mijn kantoor zijn we toch maar de heide op gegaan. De lucht was zwaar bewolkt maar gelukkig stond er niet veel wind en was het droog. Dat entomologen niet door een web te vangen zijn, werd meteen duidelijk toen ik Wijnand en Jan bij een vennetje vertelde dat hier veel hondsvisjes voorkomen. Het woord hondsvisjes had ik nog niet uitgesproken of de heren hadden hun mouwen opgestroopt en de insectennetjes omgeruild voor een visnetje en even later lagen er verschillende hondsvisjes op de kant te spartelen (wel in een potje). Nabij het zuidelijk gedeelte van het Beuven (Ac. 172-378) werd er een bezoek gebracht aan een wilgenstruweel en een zeedennenbosje waar zich een kolonie van *Andrena vaga* zou bevinden. Hierna bezochten we nog enkele akkertjes (Ac. 171-381) met langs de rand wat *Salix* spec. Even na het middag uur hebben we de excursie afgeblazen in verband met het verslechterende weer.

Zaterdag 3 augustus
Deelnemers: Wijnand Heitmans, Pim Kuijken, Peter Megens, Hans Nieuwenhuijzen, Kees Goudsmits, Jap Smits en Ad Brouwers.

Het regende, hierdoor konden we wat langer aan de koffie blijven zitten en wat bijkletsen. Tussen de buien door was er even tijd om in de omgeving van mijn kantoor de insectentuin en heidetuin te bezoeken. Rond het middag uur zag het er niet uit dat er spoedig veel verandering in het weerbeeld zou komen. Meteoconsult op het internet liet zien dat er opklaringen van uit het zuiden aankwamen. Een telefoontje naar een kennis die woonachtig is nabij het Hageven/Plateaux ter hoogte van de Nederlands Belgische grens bevestigde dit beeld. Meteen besloten dan maar uit te wijken naar de Plateaux ten zuiden van Valkenswaard. Het bleek een goede keus. Op het moment dat we daar arriveerden brak de zon tussen de wolken door. Nabij de werkschuur van Natuurmonumenten bezochten we een ruderaal terreintje (Ac. 156-364) dat ooit dienst deed als opslagterrein voor hout, de zogenaamde 'Palenheide'. De begroeiing is daar zeer gevarieerd, mede veroorzaakt door de sterk vervuilde bodem. Jonge berkenopslag, kruidenrijke begroeiingen en zandige plekken wisselen elkaar af. Er groeien kruiden als tijm, marjolein, verschillende composietensoorten maar ook struikheide. De helft van de groep besluit op deze plaats te blijven vangen terwijl een drietal vertrekt naar de Lage Heide nabij het gehucht Achterste Brug (Ac. 157-364).
Rond kwart over drie zijn we weer naar de Strabrechtse Heide teruggereden. Aanvankelijk was het nog zonnig maar al snel verdween de zon weer achter de wolken. Als eerste bezochten we een vennetje langs de Rulse Dijk (Ac. 168-379) omdat hier in de nabijheid een kolonie van de slobkousbij, *Macropis europaea* en de bonte viltbij *Epeoloides coecutiens* zou vliegen. Vervolgens bezochten we de zandverstuiving op de Strabrechtse Heide (Ac. 171-379). Hier voegde Ad Brouwers zich nog bij de deelnemers. Rond een uur of vijf zijn we naar het kantoor van Staatsbosbeheer gereden vanwaar een ieder de thuisreis aanvaarde.

De resultaten

Terrein	Strabrechtse Heide 13/4 *	Strabrechtse Heide 3/8 *	Plateaux: Palenheide	Plateaux : Lage heide
AmersfoortCoörd. Soorten	170-380	170-380	155-364	157-364
Apidae s.l. - bijen				
Andrena fuscipes		v		m
Andrena gelriae				v
Andrena nigroaenea	m			

Andrena vaga	v			
Anthidiellum strigatum		x	v	
Anthidium punctatum			x	
Anthophora furcata			v	
Bombus hortorum		v		
Bombus jonellus	v			
Chelostoma rapunculi			x	
Colletes succinctus		x	x	
Dasypoda hirtipes		x		
Epeoloides coecutiens		m		
Epeolus cruciger		m		
Macropis europaea		m		
Nomada flavopicta		v,m		
Nomada rufipes		m		
Nomada succincta	v			
Panurgus calcaratus			x	
Sphecodes pellucidus		x		
Specidae - graafwespen				
Ammophila pubescens		m		
Ammophila sabulosa				m
Crabronidae - graafwespen				
Cerceris arenaria		v		m
Cerceris quinquefasciata		x		
Cerceris rybyensis		x		
Crabro peltarius				v
Crossocerus exiguus				m
Crossocerus wesmaeli		v		
Gorytes quinquecinctus			x	
Lindenius albilabris			x	
Philanthus triangulum		x	m	
Trypoxylon figulus			v	
Pompilidae - spinnendoders				
Anoplius viaticus				m
Dipogon subintermedius		v		
Pompilus cinereus			m	
Mutillidae - mierwespen				
Smicromyrme rufipes			v	
Chrysididae - goudwespen				
Elampus panzeri		x		
Hedychrum gerstaeckeri		x		
Hedychrum nobile		v		
Hedychrum rutilans		m		
Tiphiidae - keverdoders				
Tiphia minuta			x	

* Op de Strabrechtse heide werden diverse plaatsen bezocht.

Opmerking

Helaas was er niet voldoende tijd om een vergelijking te maken met de tot op heden waargenomen soorten op de Strabrechtse Heide. Het is evenwel mogelijk om dat op de website: http://www.knnv.nl/eindhoven/iwg/Aculeata/angeldragers.pdf te vergelijken.

Hier staat wat er tot op heden op de Strabrechtse Heide aan bijen en wespen is aangetroffen door een aantal inventariseerders. Het bijen- en mierenverhaal is nagenoeg kompleet (alle EIS gegevens vanaf 1929). De wespen, graafwespen en overige aculeaten worden t.z.t aan deze site toegevoegd.